

Pilar III

2021

**Haugesund
Sparebank**

Innholdsfortegnelse

1 INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET	3
1.1 INTRODUKSJON TIL KAPITALDEKNINGSREGLENE.....	3
1.2 KONSOLIDERING	4
2 RISIKOSTYRING OG KAPITALSTYRING I HAUGESUND SPAREBANK	4
2.1 INNLEDNING	4
2.2 FORMÅL.....	5
2.3 RISIKOGRUPPER	5
2.4 ELEMENTER I RISIKO- OG KAPITALSTYRINGEN	5
3 ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV	10
3.1 ANSVARLIG KAPITAL	10
3.2 KAPITALKRAV	11
3.3 KONSOLIDERING AV SAMARBEIDENDE GRUPPER.....	11
3.4 BUFFERKRAV	11
3.5 UVEKTET KJERNEKAPITALANDEL SPESIFISERT FOR MORBANK	12
4 INFORMASJON OM RISIKOGRUPPENE UNDER PILAR I.....	12
4.1 KREDITTRISIKO - STANDARDMETODEN.....	12
4.2 OPERASJONELL RISIKO	18
5 ØKONOMISK KAPITAL (PILAR II).....	19
5.1 ØKONOMISK KAPITAL	19
5.2 KREDITTRISIKO.....	20
5.3 OPERASJONELL RISIKO	20
5.4 MARKEDSRISIKO	20
5.5 LIKVIDITETSRISIKO.....	21
5.6 EIERRISIKO.....	22
6 VURDERING AV KAPITALBEHOVET	22
7 VEDLEGG.....	24
7.1 SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV SAMMENSETNINGEN AV ANSVARLIG KAPITAL FOR 2021.....	24
7.2 SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV DE VIKTIGSTE AVTALEVILKÅRENE FOR KAPITALINSTRUMENTER.....	33

1 INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon regulert i kapitalkravforordningen CRR 2013/5575 og EBA sine retningslinjer for etterlevelse av kravene. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2021 med mindre annet kommer frem.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

1.1 Introduksjon til kapitaldekningsreglene

Kapitaldekningsreglene slik vi har kjent dem de siste årene er den senere tid blitt gjort til gjenstand for omfattende vurdering og oppdatering fra myndighetenes side. Som en følge av finanskrisen blir reglene nå gradvis endret og strammet inn. Utover myndighetskravene som stilles til bankene er det et opplevd krav i mindre banker at kapitaldekningen minst bør være på nivå med kravet til de større bankene.

Kapitaldekningsregelverket baseres på tre pilarer:

PILAR I: Minimumskrav til ansvarlig kapital

PILAR II: Vurderingen av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging

PILAR III: Bankenes offentliggjøring av informasjon

I de påfølgende kapitlene er det redegjort nærmere for innholdet i den enkelte pilar.

PILAR I – Minimumskrav til ansvarlig kapital

Det absolutte lovkravet er fortsatt at ansvarlig kapital skal utgjøre minst 8 % av beregningsgrunnlaget. Det regulatoriske minimumskapitalkrav for ren kjernekapital pr 31. desember 2021 var på 11,0 % for ikke systemviktige banker etter at motsyklisk buffer 13. mars 2020 ble redusert fra 2,5 % til 1,0 %. Beregningsgrunnlaget for kredittrisiko er bankens utlån vektet ned for sikkerheter. Beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko baserer seg på snitt inntekter de siste 3 årene. Banken har ikke krav til ansvarlig kapital knyttet til markedsrisiko. Kapitaldekningsregelverket inneholder ulike metoder som bankene kan velge for å beregne kapitalkravet. I modellen under er de ulike metodene vist, de enkleste øverst. De mer avanserte metodene gir et lavere kapitalkrav. Banken benytter de metodene som er skravert.

Kredittrisiko	Markedsrisiko	Operasjonell risiko
Standardmetoden	Standardmetoden	Basismetoden
Grunnleggende IRB	Interne målemetoder	Sjablongmetoden
Avansert IRB- metode		AMA-metoden

PILAR II – Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

I henhold til PILAR II skal bankene ha en prosess for å vurdere samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil og en strategi for å vedlikeholde sitt kapitalnivå. I tillegg skal tilsynsmyndighetene overvåke og evaluere bankens interne vurdering av kapitalbehovet og tilhørende strategi, samt evnen til å overvåke og sikre overholdelse av myndighetenes kapitalkrav. Tilsynet skal sette i verk passende tiltak dersom de ikke anser prosessen å være tilfredsstillende.

PILAR III – Offentliggjøring av informasjon

Formålet med PILAR III er å supplere minimumskravene i PILAR I og den tilsynsmessige oppfølging i PILAR II. PILAR III skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet å vurdere bankens risikoprofil og kapitalisering, samt styring og kontroll. Kravene til offentliggjøring blir spesielt viktig for de institusjoner som kan benytte egne systemer og metoder for å beregne kapitalkravet.

Informasjonskravene innebærer at alle institusjoner skal publisere informasjon om organisasjonsstruktur, risikostyringssystem, rapporteringskanaler samt hvordan risikokontrollen er oppbygd og organisert. Videre er det gitt detaljerte krav til offentliggjøring av kapitalnivå og struktur samt risikoeksponeringer, der sistnevnte avhenger av hvilke beregningsmetoder banken benytter i PILAR I.

1.2 Konsolidering

Haugesund Sparebank har ingen datterselskaper eller tilknyttede selskaper og utarbeider dermed ikke konsernregnskap. Bankens Pilar III rapportering og ICAAP- prosess omfatter kun Haugesund Sparebank.

2 RISIKOSTYRING OG KAPITALSTYRING I HAUGESUND SPAREBANK

2.1 Innledning

Styret i Haugesund Sparebank har vedtatt prinsipper for risiko- og kapitalstyring i Haugesund Sparebank. Prinsippene danner et målbylde for risikostyringen i banken.

2.2 Formål

Risiko- og kapitalstyringen i Haugesund Sparebank skal støtte opp under bankens strategiske mål, samt sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal sikres gjennom;

- En sterk bedriftskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring.
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- Å tilstrebe best mulig kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi, dog slik at de til enhver tid strategiske kapitalmål oppfylles.
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.

Videre skal risikostyringen bidra til å sikre banken en langsiktig finansiering til gode priser i kapitalmarkedene.

2.3 Risikogrupper

Banken eksponeres for en rekke ulike typer risikoer. De viktigste er:

<i>Kredittrisiko:</i>	Er risikoen for tap som følge av kunders eller andre motparters evne og vilje til å oppfylle sine forpliktelser.
<i>Markedsrisiko:</i>	Er risikoen for tap som følge av endringer i observerbare markedskurser som renter, verdipapirkurser og valutakurser.
<i>Operasjonell risiko:</i>	Er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.
<i>Likviditetsrisiko:</i>	Er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader.
<i>Eierisiko:</i>	Er risiko definert som risiko for tap av innskutt kapital eller nødvendig påfyll av ny kapital i strategiske eierselskaper, som følge av den risikoen som det enkelte selskap påtar seg i sin drift.

2.4 Elementer i risiko- og kapitalstyringen

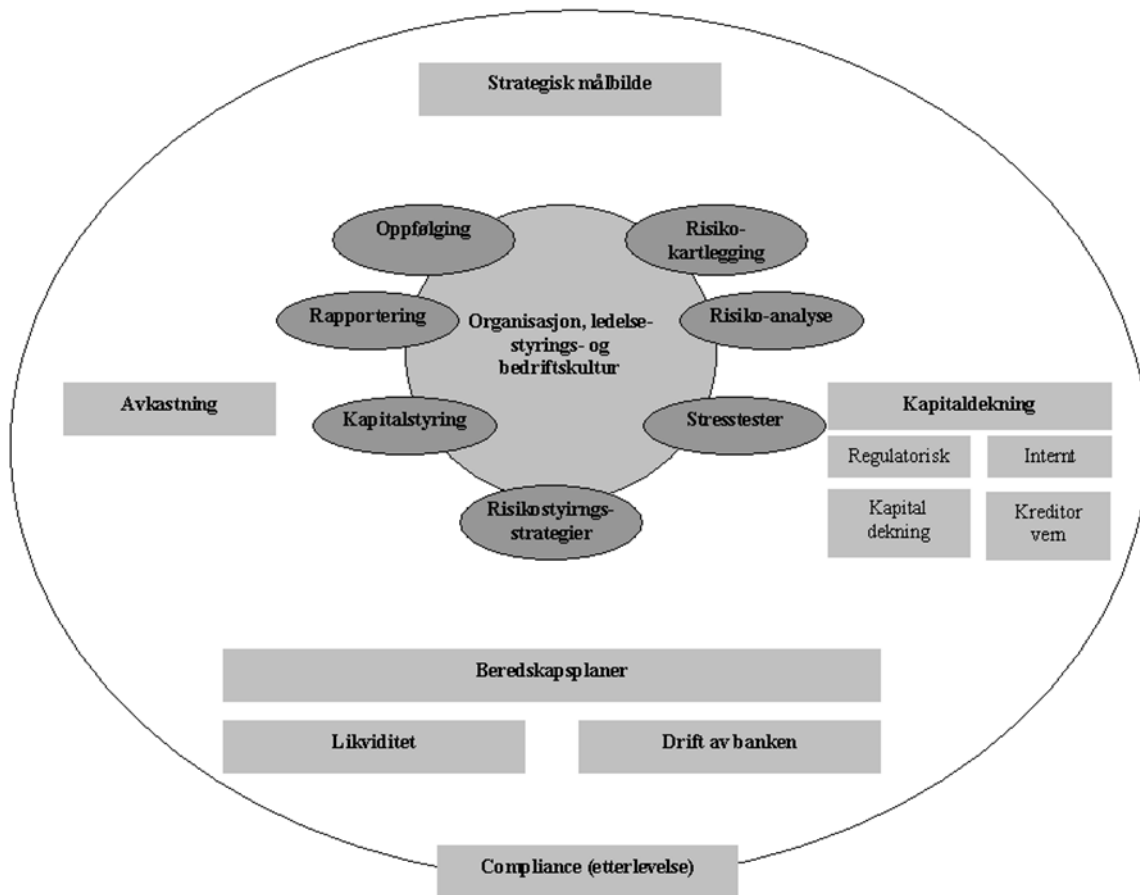
Innledning

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer den måten styret og ledelsen ønsker å styre banken på;

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse

- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Etterlevelse (compliance)

Sammenhengen mellom de enkelte elementene kan oppsummeres som i figuren nedenfor. Det er gitt en nærmere beskrivelse av de enkelte elementene i de påfølgende kapitler.

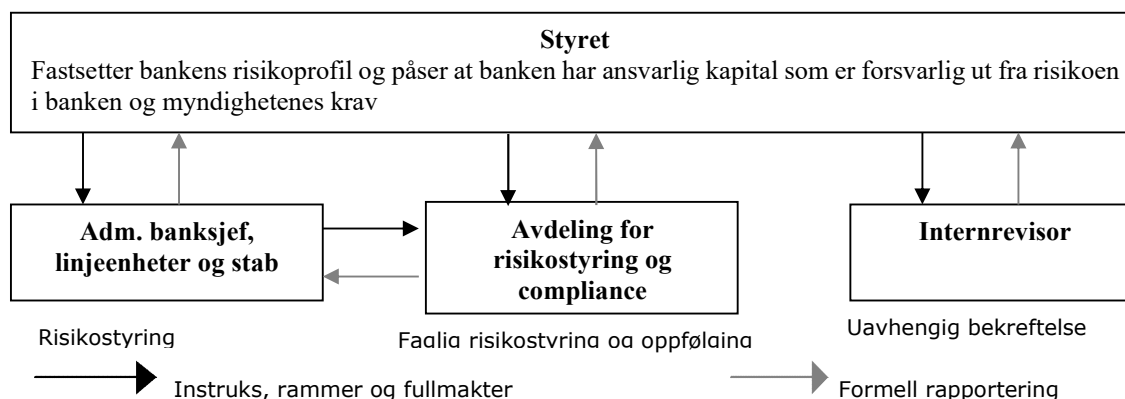
Organisering og bedriftskultur

Bedriftskultur

I prosessen for risikostyring er bedriftskulturen grunnmuren som de andre elementene bygger på. Bedriftskulturen omfatter menneskene i organisasjonen (deres individuelle egenskaper og integritet, verdigrunnlag og etikk), ledelsesfilosofi/-stil og styringsprinsipper. Dårlig bedriftskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak. Haugesund Sparebank har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert i hele organisasjonen.

Organisering

Banken legger vekt på uavhengighet i risikostyringen. Ansvaret for risikostyringen er derfor delt mellom ulike grupper i henhold til figuren under:

Styret har ansvaret for å påse at banken har en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra vedtatte risikoprofil og myndighetspålagte krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene relatert til risikoprofil og avkastning.

Styret fastlegger videre de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i banken, samt etiske regler som skal bidra til en høy etisk standard.

Administrerende banksjef har ansvaret for den overordnede risikostyringen. Det betyr at administrerende banksjef er ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i banken, og at risikoeksponeringen overvåkes. Administrerende banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Avdeling risikostyring og compliance er organisert uavhengig av linjeenheterne og rapporterer til adm. banksjef. Avdelingen har ansvaret for videreutvikling av rammeverket for risikostyring inkludert risikomodeller og risikostyringssystemer. Avdelingen er videre ansvarlig for oppfølging og rapportering av risikobildet, og følger opp at banken etterlever gjeldende lover og forskrifter og interne retningslinjer.

Internrevisor er styrets og adm. banksjefs redskap for overvåking av at risikostyringen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt samt gjennomgang av og vurdering av styring og internkontroll. Internrevisor rapporterer til adm. banksjef/styret. Internrevisors rapporter og anbefalinger knyttet til forbedringer i bankens risikostyring blir løpende gjennomgått og gjennomført.

Strategisk målbilde

Risiko- og kapitalstyringen i Haugesund Sparebank tar utgangspunkt i det definerte strategiske målbilde slik dette kommer frem i strategiplanen.

Risikoidentifikasjon

Identifikasjon av risiko er en framoverskuende prosess, innlemmet i strategi- og budsjettprosessen. Prosessen dekker alle vesentlige risikoer banken utsettes for, og gjennomføres minimum årlig.

Risikoanalyse

Det gjennomføres en analyse av risikoene som er identifisert for å forstå risikoenes egenskaper og årsaksmekanismer. Vesentlige risikoer skal om mulig kvantifiseres gjennom forventet tap. Primært vil dette gjelde kreditt risiko. Kvantifiseringen skal være basert på anerkjente og betryggende metoder og fremgangsmåter for måling av risiko. Risikoanalysen skal også sikre at det foretas en kvalifisert og strukturert vurdering og dokumentasjon av etablerte kontroll- og styringstiltak.

Stresstester

Det gjennomføres periodiske stresstester for å analysere hvordan negative hendelser påvirker resultatet, balansen og kapitaldekningen til banken. Stresstester kjøres for å få fram effekter av situasjoner som en ikke forventer skal inntreffe, men som vil kunne påføre banken større uventede tap. Stresstestene skal gjennomføres på de mest kritiske risikoområdene som bl.a. kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko, og skal ta hensyn til en negativ makroøkonomisk utvikling over en periode på minimum tre år.

Risikostrategier

Gjennom risikostrategiene definerer styret ønsket risikoprofil gjennom etablering av risikobaserte rammer og måltall på de ulike risikoområder.

Kapitalstyring

Haugesund Sparebank skal ha en kapitalstyring som sikrer:

- en effektiv kapitalanskaffelse og – bruk i forhold til bankens strategiske mål bilde og vedtatte forretningsstrategi
- konkurransedyktig avkastning
- tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil
- konkurransedyktige vilkår, og langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- utnyttelse av vekstmuligheter i bankens til enhver tid definerte markedsområde
- at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad

På grunnlag av det strategiske målbildet skal det årlig utarbeides en kapitalplan for å sikre en langsiktig og målrettet kapitalstyring. Kapitalplanen skal ta hensyn til framskrivning av bankens finansielle utvikling for de neste tre årene. Disse framskrivningene skal ta hensyn til forventet utvikling i perioden samt en situasjon med alvorlige økonomiske tilbakeslag over minimum tre år.

Med grunnlag i framskrivningene av det samlede kapitalbehovet skal ledelsen og styret gjøre en samlet vurdering av om kapitalbehovet er tilstrekkelig og tilpasset Haugesund Sparebanks nåværende og fremtidige risikoprofil samt strategiske mål bilde. Kapitalplanen vil da være en integrert del av bankens ICAAP og budsjett dokumenter. Haugesund Sparebank har en strategisk målsetting om en ren konsolidert kjernekapital pr. 31.12.2021 på 16,70 % og tilsvarende 17,00 % for banken.

Denne skal sikre en tilstrekkelig kapital til:

- å oppfylle myndighetenes krav
- ivareta vernet av bankens kreditorer

Oppfølging, rapportering og overvåking

Alle ledere er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde, og skal påse at risikoeksponeringen er innenfor de rammer som er besluttet av styret og administrerende banksjef.

Bankens risikorapportering har som formål å sikre at alle organisasjonsnivå har tilgang på tilstrekkelig og pålitelig risikorapportering. Kontroll av den overordnede risikoeksponering og risikoutvikling foretas av leder risikostyring og følges opp gjennom periodiske rapporter til styret og administrasjonen. Rapporteringen inkluderer overvåking av bankens gjenopprettingsindikatorer.

Beredskapsplaner

Bankenes kjernevirksomhet innebærer å ta risiko. Denne vil over tid kunne påføre bankene større uventede tap, på tross av gode risikostyringssystemer og prosesser. En slik situasjon vil kunne medføre alvorlig press på likviditet og drift. Haugesund Sparebank har derfor utarbeidet gjenopprettelsesplan for kapital, likviditet og porteføljekvalitet med tilhørende beredskapsplaner på nevnte områder.

Etterlevelse av intern kontroll

Det finnes prosesser som sikrer etterlevelse av gjeldende lover/forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Dette skjer gjennom:

- et tydelig verdigrunnlag og en etisk standard som er klart kommunisert og forstått
- en prosess for å fange opp, kommunisere og iverksette endringer i lover og forskrifter
- en prosess for å følge opp og rapportere etterlevelsen av lover og forskrifter
- en prosess for å følge opp og rapportere etterlevelse av interne retningslinjer

3 ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV

Den ansvarlige kapitalen består av kjernekapital og tilleggskapital. Ved beregning gjelder fradrag, tillegg og begrensninger i henhold til CRR-forordningens definisjoner. Alle tall oppgis i hele tusen kroner.

3.1 Ansvarlig kapital

Kapital	2021
Sparebankens fond	1.201.481
Egenkapitalbeviskapital	226.232
Gavefond	13.191
Utjevningsfond	18.448
Fond for urealiserte gevinster	76.462
Sum egenkapital (eks fondsobligasjonslån)	1.535.814
-Fradrag (Immaterielle EDB programmer)	-6.166
-Fradrag (Forsiktighetsbasert verdiansettelse)	-8.196
Sum ren kjernekapital	1.521.452
Fondsobligasjonslån Rentevilkår 3m nibor +3,50 % Forfall: juni 2022	80.000
Fondsobligasjonslån Rentevilkår 3m nibor +3,70 % Forfall: sep. 2024	35.000
Sum kjernekapital	1.636.453
Ansvarlig lånekapital (etter fradrag) Rentevilkår 3m nibor +1,70 % Forfall: juni 2029	149.827
Sum ansvarlig kapital	1.786.280

Fullstendig informasjon om bankens ansvarlige lånekapital er lagt ut på bankens internettside.

3.2 Kapitalkrav

Minimumskravet til ansvarlig kapital (Pilar I)

Engasjementskategorier:	2021
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	12.135
Institusjoner	128.490
Foretak	83.712
Massemarkedsengasjementer	1.524.091
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3.510.931
Forfalte engasjementer	253.012
Obligasjoner med fortrinnsrett	87.649
Andeler i verdipapirfond	36.346
Egenkapitalposisjoner	462.974
Øvrige engasjementer	87.314
Samlet beregningsgrunnlag alle engasjementskategorier	6.392.798
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	504.546
Totalt beregningsgrunnlag morbank	6.897.343
Totalt beregningsgrunnlag konsolidert	7.764.325

3.3 Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 16,69 % i Verd Boligkreditt og på 3,1 % i Brage Finans.

Ren kjernekapital	1.554.731
Kjernekapital	1.685.936

Kapitaldekning i %	23,92%
Kjernekapitaldekning i %	21,71%
Ren kjernekapitaldekning i %	20,02%
Uvektet kjernekapitalandel i %	10,50%

3.4 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2021 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 504,6 millioner:

Bufferkrav	
Bevaringsbuffer (2,50 %)	194.108
Motsyklisk buffer (1,00 %)	77.643
Systemrisikobuffer (3,00 %)	232.930

Sum bufferkrav til ren kjernekapital	504.681
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	349.395
Tilgjengelig ren kjernekapital ut over minimumskrav og bufferkrav	700.655

3.5 Uvektet kjernekapitalandel spesifisert for morbank

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital, med og uten overgangsordninger, delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført. Ikke balanseførte poster blir justert for konverteringsfaktorer (iht. CRR artikkel 429, nr. 10).

Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	-
Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	13.622
Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	30.602
Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	175.541
Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	250.581
Øvrige eiendeler	12.869.777
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital	-
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler	-
Totalt eksponeringsbeløp	13.340.124
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	13.340.124

Kapital	
Kjernekapital	1.636.452
Kjernekapital etter overgangsregler	1.636.452
Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel	12,27%
Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler	12,27%

4 INFORMASJON OM RISIKOGRUPPENE UNDER PILAR I

4.1 Kredittrisiko - Standardmetoden

Definisjoner

Kredittrisiko

Risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Misligholdte engasjement/ kredittforringede lån

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket. Også dersom banken har grunnlag for å anta at det vil bli åpnet gjeldsforhandling, konkurs eller offentlig administrasjon hos motparten, eller at banken avtaler endringer i vilkårene som følge av betalingsproblemer hos motparten, og det må antas at dette reduserer verdien av kontantstrømmene med et ikke uvesentlig beløp.

Reglene for definisjon av mislighold i kapitalkravsregelverket (CRR/CRD IV-forskriften §2, forordning 575/2013 artikkel 178, samt CRR/CRD IV-forskriften § 7) er nylig endret. I EU-forordning får EBA mandat til å utarbeide retningslinjer for bruken av bestemmelsen. Viktige endringer er

- innføring av en grense for hva som skal anses som et vesentlig beløp
- karenperiode før misligholdte engasjementer kan friskmeldes (1 mnd)
- spesifisering av 90-dagersgrensen
- hvilke kriterier som minimum skal vurderes for «unlikelyness to pay»/usannsynlig at låntaker kan betale

Banken har innen 1. januar 2021 innført misligholds definisjonen i tråd med kravene i CRR/CRD IV-forskriften.

Tapsutsatte engasjement

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

Definisjon verdifall og tapsavsetninger

For definisjoner om verdifall og tapsavsetninger vises det til årsregnskapets noter.

Metode for beregning av nedskrivninger

Tapsavsetninger

Den tidligere gruppenedskrivningen vil bli erstattet med tapsavsetninger etter IFRS 9. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kreditttap. Den generelle modellen for tapsavsetninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader (OCI), og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet. Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12 måneders forventet tap. 12 måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de neste 12 månedene (trinn 1 i modellen). Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden (trinn 2 eller 3 i modellen). Forventet kreditttap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på engasjementet.

Lån til personmarked med pant i bolig i trinn 1 har ingen indikasjoner på mislighold, men etter IFRS 9 skal en avsette for en sannsynlighet for fremtidig tap for alle lån.

Lånets risiko for tap er priset i renten på lånet og en antar derfor at disse lånene er verd pålydende dersom lånene skal selges til Verd. Ved bokføring til VV over OCI, velger vi derfor å tilbakeføre tapsavsetningen over OCI og lånene vil ha verdi lik pålydende i balansen.

DSS modellens tapsavsetning og total tapsavsetning i totalregnskapet vil være ulik.

Nedskrivningsmodellen

Banken benytter en tapsgradsmodell, levert av TietoEvry, hvor banken beslutter alle forutsetningene for beregningen av tapene. Modellen bygger på kunde- og kontohistorikk for hele bankens kredittportefølje, utlån, kredittrammer og garantier. Det er forutsatt en tapsgrad for PM (0,1 %) og en tapsgrad for BM (0,40 %) basert på faktisk tapshistorikk og fremtidige forventninger for tap for disse segmentene. Det er videre satt kriterier for hva som definerer vesentlig forverring i kredittrisiko. Lånene klassifiseres i tre trinn.

Trinn 1

Dette er startpunktet for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsregistrering får en avsetning som tilsvarende engasjementets størrelse multiplisert med tapsgraden for henholdsvis PM eller BM. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3. Banken inntektsfører renter basert på brutto bokførte verdier på lånene som inngår i trinnet.

Trinn 2

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning av engasjementet, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. Følgende kriterier må være oppfylt for at det har skjedd en vesentlig kredittrisiko: Forverring av 2 trinn i risikoklassifiseringssystemet (A er laveste risiko og K er engasjementer i mislighold), og/eller mislighold over 30 dager. Engasjementer i trinn 2 får beregnet en livslang tapsavsetning. I praksis innebærer dette engasjementets størrelse multiplisert med tapsgraden for henholdsvis PM og BM og videre multiplisert med gjennomsnittlig levetid for lån i banken. Gjennomsnittlig levetid er med bakgrunn i historikk beregnet til 4 år. Banken inntektsfører renter basert på brutto bokførte verdier på lånene som inngår i trinnet.

Trinn 3

I trinn 3 i tapsmodellen er de eiendelene som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse, og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato. Mislighold over 90 dager eller tapsavsetning på engasjementet er definert som et objektive bevis på mislighold. Banken inntektsfører renter basert på netto bokførte verdier på lånene som inngår i trinnet

Styring og kontroll

Kredittrisiko styres gjennom overordnet kredittrisikostrategi og bankens bevilgningsfullmakter. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsfullmakter for utlånsvirksomheten. Gjennom Kreditstrategi og Kreditthåndboken defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsfullmakt delegeres kredittfullmakt fra styret til administrerende banksjef og saksbehandlere innenfor visse rammer. De delegerte fullmaktene er relatert til

enkeltengasjementers størrelse og risiko. Oppfølging mot portefølje og bransje skjer på ledernivå. Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret gjennomgår minimum årlig bankens finansstrategi hvor det fastsettes rammer for maksimal portefølje av rentebærende verdipapirer, samt maksimalrammer for eksponering per bransje og per utsteder.

Kredittrisiko - porteføljeinformasjon

Tabellene nedenfor viser bankens totalengasjement mot kunder samt utlån til kredittinstitusjoner fordelt på kundegrupper og geografi. Tabellene viser også samlede engasjementsbeløp med verdifall og nedskrivninger. Alle beløp oppgis i hele tusen kroner.

Utlån og garantier fordelt på geografiske områder (basert på kundens adresse)

Majoriteten av Haugesund Sparebank sine engasjement befinner seg i Haugesundregionen.

	Utlån målt til amortisert kost eller FVOCI	Garantier	Ubenyttede kreditter
Rogaland	9.091.819	308.808	356.598
Vestland	1.173.627	33.128	34.691
Agder	33.636		
Oslo/Akershus	168.899		
Norge for øvrig	81.383	126	5.725
Sum brutto utlån/eksponering	10.549.364	342.062	397.014
Nedskrivning	-41.031		
Sum netto utlån/eksponering	10.508.333	342.062	397.014

Samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger på misligholdte lån og uten hensyn til eventuell sikkerhetsstillelse.

Sektor / næring	Utlån målt til amortisert kost eller FVOCI	Garantier	Ubenyttede kreditter
Personmarked	6.758.077	141.181	155.225
Primærnæring	373.518	14.295	29.916
Industri/ bygg/anlegg	785.173	79.633	116.394
Varehandel	375.410	24.005	36.105
Transport	51.805	12.331	6.660

Eiendomsdrift	1.773.615	50.900	3.403
Andre kundegrupper	431.766	19.717	49.311
Brutto utlån/eksponering	10.549.364	342.062	397.014
Nedskrivning	-41.031		
Netto utlån/eksponering	10.508.333	342.062	397.014
Gj.snitt 2020-2021	10.125.667	354.195	368.063
Portefølje hos Verd	1.857.234		

Sektor / næring	Misligholdte engasjementer	Tapsutsatte lån	Sum
Personmarked	32.241	21.575	53.816
Bedriftsmarked	55.927	37.425	93.352
Sum	88.168	59.000	147.168

Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Individuelle nedskrivninger på utlån	Utlån	Garantier
Tapsavsetning per 01.01.2021	56.162	2.615
Netto endring	-1.878	-164
Nye tap	13.197	615
Fraregnet tap	-13.225	-347
Konstaterte tap	13.819	
Inngått på tidligere tap	1.547	
Endringer i modellen	-284	458
Tapsavsetning per 31.12.2021	53.972	3.178
Tilbakeført tap FVOCI (trinn 1)	-12.341	-37
Tapsavsetning per 31.12.2021	41.631	3.141

Bokført tap i resultatet 2021

Endring tapsavsetning modell (UB-IB)	-95
Konstatert tap	14.041
Inngått på tidligere konstatert tap	-2.310
Amortiseringer	1.411
Sum bokført tap i regnskapet	13.048
Tap trinn 1 FVOCI (utvidet resultat)	-1.995

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter ved fastsettelsen av kapitalkrav konsolidert

Engasjement-kategorier	Engasjement-beløp før sikkerheter	Engasjement-beløp etter sikkerheter	Fratrukket ansvarlig kapital	Benyttede rating-byråer	Andel sikret med pant	Andel sikret med garantier
Stater og sentralbanker	153.451	153.451				
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	6.751	6.751				
Offentlige foretak	73	73				

Multilaterale utviklingsbanker						
Internasjonale organisasjoner						
Institusjoner	505.431	505.431				
Foretak	475.103	475.103				
Massemarkedsengasjementer	2.834.893	2.834.893				
Engasjementer med pantesikkerhet i fast eiendom	10.744.204	10.744.204			89,6 %	
Forfalte engasjementer	222.241	222.241				
Høyrisiko-engasjementer	143.678	143.678				
Obligasjoner med fortrinnsrett	1.001.414	1.001.414		1.001.414		
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating						
Andeler i verdipapirfond	319.038	319.038				
Egenkapitalposisjoner	98.324	98.324	184.400			
Øvrige engasjementer	106.461	106.461				
Sum	16.611.062	16.611.062	184.400	1.001.414		

Sikkerhetsstilte eiendeler

Tabellen viser bankens finansielle eiendeler som kan stilles som sikkerhet for lån i sentralbanken.

Pantsatte og ikke-pantsatte eiendeler				
Eiendeler	Balansført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler	
		Herav godkjent som pant i sentralbanken		Herav godkjent som pant i sentralbanken
Rentebærende verdipapirer	1.259.240.456	547.277.192	1.259.240.456	547.277.192
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	865.936.220	307.889.600	865.936.220	307.889.600

herav: Sikrede verdipapirer (ABS)				
herav: utstedt av offentlig forvaltning	84.294.650	84.294.650	84.294.650	84.294.650
herav: utstedt av utstedt av finansielle foretak	309.009.586	155.092.942	309.009.586	155.092.942
herav: utstedt av utstedt av ikke-finansielle foretak				
Sum	1.259.240.456	547.277.192	1.259.240.456	547.277.192

Sikkerheter

Ved fastsettelse av kapitalkravet benyttes pant i bolig og fritidseiendom som hovedelement for nedvekting av beregningsgrunnlaget.

Brutto engasjement med pant i eiendom er på 8,3 milliarder kroner hvorav 7,2 milliarder kroner vektet med 35 % etter CRR-forordningen.

Styring og kontroll

For å styre mulig konsentrasjonsrisiko som følge av bruk av sikkerheter har banken valgt å ta utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi og reduserer denne med en standard reduksjonsverdi (i prosentpoeng) for å fastsette forsvarlig verdigrunnlag for sikkerheten. Bankens følger også markedsutviklingen nøye for å kunne ta grep hvis utviklingen går i negativ retning.

Egenkapitalposisjoner utenfor handelsporteføljen

For beskrivelse av bankens egenkapitalposisjoner vises til note 26 i bankens årsrapport.

Renterisiko utenfor handelsporteføljen

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid.

Basisrisiko er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er beregnet som effekten på de finansielle instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 2 prosentpoeng.

Rentekurverisiko er risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike tidsbånd ved en renteendring. I tillegg til beregningen beskrevet over, måler og styrer banken også renteksponeringen innenfor visse tidsintervaller.

Administrativ renterisiko oppstår fordi det i praksis vil gå noe tid fra en renteendring inntreffer i markedet til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente. Finansavtaleloven krever som hovedregel minimum seks ukers varslingsfrist ved renteøkning på utlån til kunder og to måneder ved rentereduksjon på innskudd. I praksis styres renterisikoen slik at renterisikoen normalt er lav.

4.2 Operasjonell risiko

Definisjon

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Styring og kontroll

Operasjonell risiko styres gjennom et eget rammeverk tilknyttet en kvalitetsmodell. Tilknyttet denne inngår en rekke ulike elementer;

- En årlig vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer. I tillegg er det etablert egne prosedyrer for risikovurderinger i forbindelse med implementering av nye produkter og systemer.
- En årlig bekreftelse av internkontrollen der det rapporteres oppover i organisasjonen om statusen på internkontrollen innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder.

Banken jobber med å samordne de ulike elementene under operasjonell risiko til en prosess som skal være dekkende for banken og bidra til å gi et oversiktlig bilde av bankens styring og kontroll.

Internrevisjonen, med direkte og uavhengig rapportering til styret og adm. banksjef, gir i sin årlige internkontrollrapport sine vurderinger av om det er gjennomført en tilstrekkelig og effektiv risikostyring og intern kontroll i henhold til lover, forskrifter og interne styringsdokument. I tillegg foretas det kontinuerlig vurderinger av anbefalinger fra intern revisor.

5 ØKONOMISK KAPITAL (PILAR II)

5.1 Økonomisk kapital

Økonomisk kapital beskriver hvor mye kapital banken trenger for å dekke den faktiske risikoen banken har pådratt seg. Banken har tatt utgangspunkt i Pilar I beregningene. Det er lagt til ekstra kapital for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko i tillegg til Pilar I. Banken har tilpasset seg rundskriv 12/2016 som omtaler Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov. Banken benytter stresstester på kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko basert på følsomhetsanalyser.

Konsentrasjonsrisiko er vurdert for alle risikotyper, det er satt av kapital for dette under kredittrisiko. For markeds- og likviditetsrisiko er konsentrasjonsrisiko begrenset ved rammer for finansiering og investeringer.

Det er også viktig å ta med seg at den faktiske risikoen styres gjennom rammer, policyer og intern kontroll.

Uventede tap skal kunne dekkes av den økonomiske kapitalen. Vi har erfart at grunnlaget for diversifiseringseffekter mellom risikoene er lav eller fraværende og er derfor ikke benyttet.

Dette for å tåle uventede tap, også de gangene de kommer samtidig i de forskjellige risikoene og tapene virker selvforsterkende.

5.2 Kredittrisiko

Kapitalbehovet beregnet i tilknytning til minimumskravet (PILAR I) legges til grunn.

Ved beregningen av behovet for tilleggs kapital gjøres det et tillegg for kapitalbehov etter metodene som beskrevet i rundskriv 12/2016

Stresstesten banken benytter på kredittområdet tar utgangspunkt i en modell utviklet av Norges Bank. Modellen oppdateres av utvikler ved behov og endringer publiseres i Finansiell Stabilitet. Modellens tapsscenarioer bygger på erfaringer fra tidligere kriser (ekstreme, men påregnelige hendelser). Vi benytter de delene av stresstesten som er relevant for Haugesund Sparebank, og bygger også inn stress elementer for press på rentemargin og fall i verdi på finansielle eiendeler. Formålet er å danne et bilde av hvordan bankens tap på utlån, resultat og kapitaldekning vil utvikle seg over de neste årene i en stresset situasjon. Stresstesten sammenlignes med bankens budsjett.

5.3 Operasjonell risiko

Kapitalbehovet beregnet i tilknytning til minimumskravet (PILAR I) legges til grunn.

Ved beregningen av behovet for tilleggs kapital gjøres det et tillegg for kapitalbehov etter vurdering av økende etterlevelsrisiko bl.a. innen områdene anti-hvitvask, GDPR og personvern, cyber-risiko mv.

For å møte de utfordringer banken står ovenfor i forbindelse med den daglige drift er det satt inn kontrolltiltak og arbeidsdeling for å redusere den operasjonelle risikoen.

5.4 Markedsrisiko

Definisjon

Markedsrisiko er risikoen for tap som skyldes endringer i renter, aksje-/verdipapirkurser og valutakurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge av finansieringsaktiviteten, og beholdning av reisevaluta for bankens kunder.

Styring og kontroll

Markedsrisikoen styres og overvåkes med bakgrunn i rammer vedtatt av styret gjennom bankens finansstrategi. Finansstrategien gjennomgås og revideres minimum årlig.

For renterisiko er det fastsatt rammer for verdiendringer ved å se på 2 % renteendring. Effekten beregnes på ulike løpetider og det er etablert rammer innenfor ulike tidsbånd.

For kursrisiko knyttet til verdipapirer er det etablert overordnede rammer knyttet til samlet eksponering og en rekke underliggende rammer knyttet til enkeltutstedere, bransjer og lignende.

Det er ikke beregnet kapitalbehov i tilknytning til minimumskravet (PILAR I). Banken har benyttet metodikken beskrevet i rundskriv 12/2016 for å beregne tilleggs kapital for markedsrisiko (PILAR II).

5.5 Likviditetsrisiko

Definisjon

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader.

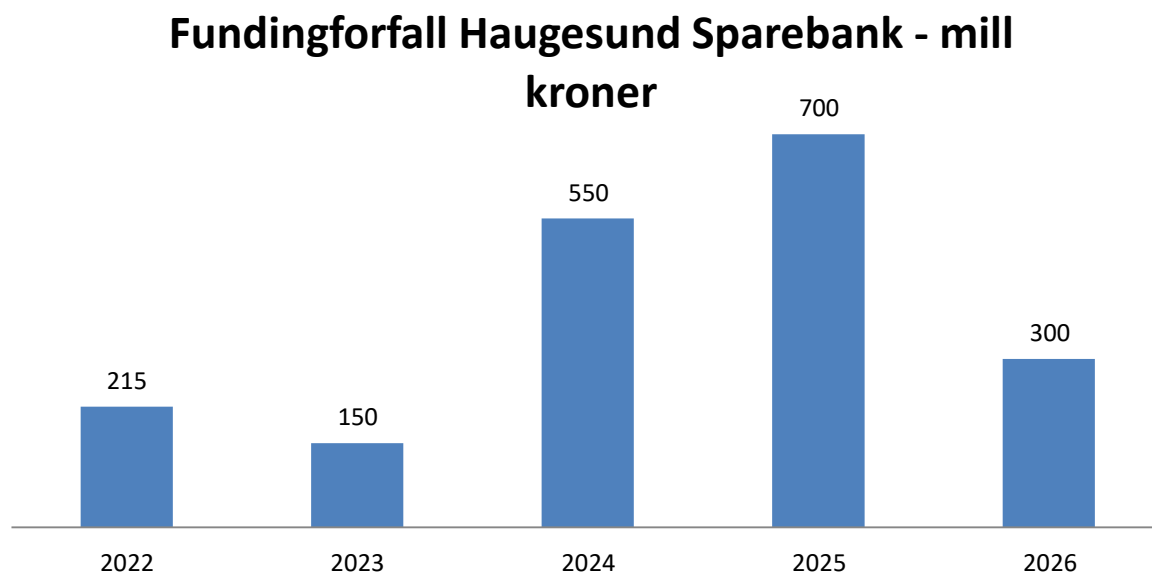
Styring og kontroll

Likviditetsrisiko styres på overordnet nivå etter likviditetsindikatorer og innskuddsdekning. Likviditetsindikatorerne måler forholdet mellom bankens stabile finansiering og bankenes illikvide eiendeler, mens innskuddsdekning viser bankens innskudd vs. utlån. Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i finansstrategien, som setter rammer for likviditetsrisiko gjennom rammer for netto likviditetsbehov i ulike tidsintervaller, krav til langsiktig finansiering, størrelse på udisponerte trekkrettigheter, størrelsen på likviditetsreserver og lengden på den tidsperioden som banken skal være uavhengig av ny finansiering fra penge- og kapitalmarkedet.

Finansstrategien vedtas av styret og revideres minimum årlig. I tilknytning til finansstrategien er det etablert egen beredskapsplan for håndtering av urolige likviditetssituasjoner.

Sprednings- og løpetidsinformasjon

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Innskuddsdekningen, målt som innskudd i prosent av brutto utlån, var ved utgangen av 2021 på 86,10 %. Banken henter også inn penger i obligasjonsmarkedet, forfallet på finansieringen i obligasjonsmarkedet er vist i figuren under, også bankens fondsobligasjoner.

Stresstest for likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen er stresstestet med søkelys på manglende refinansiering og frafall av kundeinnskudd. En stresset likviditetssituasjon fører til en svært usikker situasjon for banken og høyere kostnader for å hente inn likviditet.

For å dekke inn likviditetsunderskuddet vil banken følge beredskapsplanen for likviditet. Først vil banken avlaste balansen gjennom overføring av utlån til kredittforetaket Verd hvis situasjonen tillater det. Deretter vil banken benytte seg av sine trekkrettigheter og evt. selge seg ut av sine finansielle plasseringer. Styring og kontroll av likviditetsrisikoen skal sørge for å unngå stort likviditetsunderskudd.

5.6 Eierrisiko

Definisjon

Er risiko defineres som risiko for tap av innskutt kapital eller nødvendig påfyll av ny kapital i strategiske eierselskaper, som følge av den risikoen som det enkelte selskap påtar seg i sin drift.

Styring og kontroll

Eierrisiko styres på overordnet nivå gjennom rammer for eksponering og ved drøftinger og risikovurderinger før investeringsbeslutninger foretas. Investeringen følges opp periodisk og ved behov. Gjennom krav til konsolidering av eierandel i finansielle foretak settes det av kapital for eierrisiko i finansielle foretak.

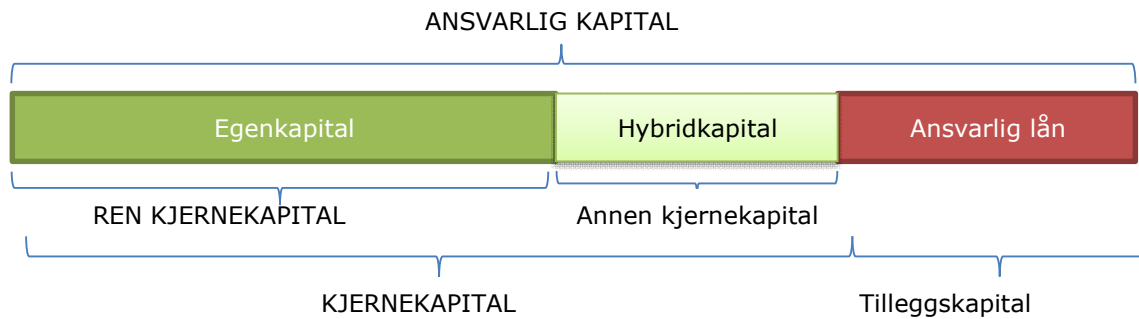
6 VURDERING AV KAPITALBEHOVET

Kapitaldekningen for banken pr 31.12.2021 er 25,90 %, kjernekapitaldekning er på 23,73 % og ren kjernekapitaldekning er på 22,06 %. Konsolidert er kapitaldekningen for banken pr. 31.12.2021 er 23,92 %, kjernekapitaldekning er på 21,71 % og ren kjernekapitaldekning er på 20,02 %.

Banken reviderte høsten 2021 sine kapitalmål med bakgrunn i nye krav fra myndighetene. Utover myndighetskravene som stilles til bankene er det et opplevd krav i mindre banker at kapitaldekningen minst bør være på nivå med kravet til de større bankene.

Morbank	Mål 31.12.21
Ren kjernekapital	17,00%
Kjernekapital	18,50%
Ansvarlig kapital	20,50%
Konsolidert	
Ren kjernekapital	16,70 %
Kjernekapital	18,20 %
Ansvarlig kapital	20,20 %

Finanstilsynet har gjennom sin SREP vedtatt 6. april 2022 et pilar 2-krav på 2,4 % av beregningsgrunnlaget utover minstekrav og bufferkrav. Pilar 2 kravet skal dekkes av ren kjernekapital. Tellende SREP 31.12.2021 var 2,9 %.

7 Vedlegg

7.1 Skjema for offentliggjøring av sammensetningen av ansvarlig kapital for 2021

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	© Beløp omfattet av overgangsregler
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	226.232	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2	225.000		
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	1.309.582	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	0	26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko	0	26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	0		
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	0		
5	Minoritetsinteresser	0	84	
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	0	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	1.535.814	Sum rad 1 t.o.m. 5a	
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
7	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (negativt beløp)	- 8.195	34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	- 6.166	36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS	0		
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	0	36 (1) (c) og 38	

11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	0	33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)	0	36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)	0	32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet	0	33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)	0	36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)	0	36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	0	36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0	36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS	0		
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),	0	36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)	0	36 (1) (k) (i) og 89 til 91	

20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)	0	36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)	0	36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	0	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)	0	48 (1)	
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)	0	36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24	Tomt felt i EØS	0		
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)	0	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)	0	36 (1) (a)	
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)	0	36 (1) (l)	
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	0	Sum 26a og 26b	
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap	0		
	herav: filter for urealisert tap 1	0		
	herav: filter for urealisert tap 2	0		
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)	0	468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)	0	468	
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	0		
	herav: ...	0		
27	Overskytende fradrag i annen godkjent	0	36 (1) (j)	

	kjernekapital (negativt beløp)			
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-14.362	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27	
29	Ren kjernekapital	1.521.452	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	115.000	51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard	0		
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	115.000		
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	0	486 (3) og (5)	
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	0		
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital	0	85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	0		
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	115.000	Sum rad 30, 33 og 34	
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)	0	52 (1) (b), 56 (a) og 57	
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	0	56 (b) og 58	

39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0	56 (c), 59, 60 og 79	
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0	56 (d), 59 og 79	
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	0	Sum rad 41a, 41b og 41c	
41a	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0	469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41b	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	0		
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)			
	herav: ...			
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)	0	56 (e)	
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	0	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42	

44	Annen godkjent kjernekapital	115.000	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt	
45	Kjernekapital	1.636.452	Sum rad 29 og rad 44	
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger				
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	149.827	62 og 63	
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser	0	486 (4) og (5)	
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser	0		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen	0	87 og 88	
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	0		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	0	62 (c) og (d)	
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	149.827	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50	
Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer				
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)	0	63 (b) (i), 66 (a) og 67	
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	0	66 (b) og 68	
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0	66 (c), 69, 70 og 79	
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser	0		

54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser	0		
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	0	66 (d), 69 og	
	investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)			
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0	Sum rad 56a, 56b og 56c	
56a	Frdrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0	469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56b	Frdrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	0		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag	0	468	
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst		468	
	herav:...			
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	0	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56	
58	Tilleggskapital	149.827	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus	
59	Ansvarlig kapital	1.786.279	Sum rad 45 og rad 58	

59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital			
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital			
60	Beregningsgrunnlag	6.897.343		
Kapitaldekning og buffere				
61	Ren kjernekapitaldekning	22,06 %	92 (2) (a)	
62	Kjernekapitaldekning	23,73 %	92 (2) (b)	
63	Kapitaldekning	25,90 %	92 (2) (c)	
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget		CRD 128, 129, 130, 131 og 133	
65	herav: bevaringsbuffer			
66	herav: motsyklisk buffer			
67	herav: systemrisikobuffer			
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)		CRD 131	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav		CRD 128	
69	Ikke relevant etter EØS-regler			
70	Ikke relevant etter EØS-regler			
71	Ikke relevant etter EØS-regler			
Kapitaldekning og buffere				
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48	
74	Tomt felt i EØS			

75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48	
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen				
76	Generelle kredittrisikoreserver		62	
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62	
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62	
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser				
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	

7.2 Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter			
1	Utsteder	Haugesund Sparebank	Haugesund Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010864754	NO0010796550
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet	Norsk rett	Norsk rett
	<i>Behandling etter kapitalregelverket</i>		
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjonskapital	Ansvarlig lånekapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (imillioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	35.000.000	80.000.000
9	Instrumentets nominelle verdi	35.000.000	150.000.000
9a	Emisjonskurs	35.000.000	150.000.000
9b	Innløsningskurs	35.000.000	150.000.000
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld -amortisert kost	Gjeld -amortisert kost
11	Opprinnelig utstedelsesdato	30.09.2019	17.04.2019
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende	Tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato	ingen forfallsdato	23.04.2029
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	30.09.2024 35.000.000	20.06.2022 80.000.000
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	30. des, mars, juni, sept	23. jan, april, juli, okt
	<i>Renter/utbytte</i>		
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3 mnd nibor + 3,7 %	3 mnd nibor + 3,5 %
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet ("dividend stopper")	Nei	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Full fleksibilitet	Full fleksibilitet
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Full fleksibilitet	Full fleksibilitet
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei	Nei
	<i>Konvertering/nedskrivning</i>		
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Nei	Nei
24	Hvis konvertibel, nivåer som utløser konvertering	NA	NA
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	NA	NA
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	NA	NA
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	NA	NA
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	NA	NA
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	NA	NA
30	Vilkår om nedskrivning	Ja	Nei
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	Ren kjernekapital under 5,125 %	Ren kjernekapital under 5,125 %
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Hel eller delvis	NA
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	Midlertidig	NA
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	Innenfor maksimalt disponeringsbeløp iht CRD IV/CRR-forskriften § 6	Innenfor maksimalt disponeringsbeløp iht CRD IV/CRR-forskriften § 6
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som her nærmeste bedre prioritet)	Ansvarlig lån	NA
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	NA
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav		